

Revisionsplan 2017

BESLUTAD 2017-02-23

Innehållsförteckning

Innehåll

1.	Revisorernas uppdrag	3
1.1	Samordnad revision	3
1.1.1	Revisionens mål	4
1.1.2	Revisionsplan	4
2.	Grundläggande granskning.....	4
2.1	Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll.....	4
2.2	Dialog med nämnderna (gruppbesök).....	5
2.3	Information.....	5
2.4	Studiebesök.....	6
2.5	Uppföljning av tidigare granskningar	6
2.6	Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll kopplat till redovisningsrevisionen	6
2.7	Granskning av delårsbokslut och delårsrapport.....	6
2.8	Granskning av årsbokslut och sammanställd redovisning	7
3.	Fördjupade granskningar	8
	Granskning av styrningen inom Socialnämnden.....	8
	Granskning av kommunens IT-säkerhet.....	8
	Granskning av intern kontroll vid fordonsenheten.....	8
	Förstudie av diarietföring och arkivering.....	8
	Granskning av kommunens exploateringsprocess	9
	Granskning av hemtjänsten.....	9
	Granskning av utbildningsnämndens styrning av gymnasieverksamheten	9
	Granskning av kommunens arbete med att integrera barnkonventionen i verksamhet och beslutsprocesser	9
	Granskning av beslutsprocessen för etableringen av grafikens hus	10
4.	Lekmannarevisorer	10
5.	Övriga uppdrag.....	10

1. Revisorernas uppdrag

Revisionen i kommunen utförs av de förtroendevalda revisorerna och deras sakkunniga biträden. I Södertälje kommun biträds revisorerna av EY.

Kommunrevisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisions sed i kommunal verksamhet. Revisionen syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprövning av nämnder, styrelser och enskilda politiker.

För att kunna ge underlag till ansvarsprövningen granskar revisorerna årligen all verksamhet som bedrivs inom nämnders och styrelser verksamhetsområden. Man granskar också kommunens samlade verksamhet i förvaltning och företag ur ett övergripande ägarperspektiv. I detta ingår även kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de kommunala företagen. Vidare ska bedömas om resultaten i delårsrapporten och årsbokslutet är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om i budgeten och planen för ekonomin under perioden.

Revisorerna prövar om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- nämndernas interna kontroll är tillräcklig

Revisorernas bedömning lämnas i revisionsberättelsen.

Revisionen har också en främjande roll och ska genom sina granskningar bidra till att fullmäktiges mål och uppdrag fullföljs. Insatserna ska präglas av en god dialog med kommunens politiska och administrativa ledning.

1.1 Samordnad revision

Samordnad revision av kommunen och dess bolag är ett viktigt instrument för ägarens, det vill säga kommunfullmäktiges, kontroll och uppföljning. Lekmannarevisorerna i bolagen utses bland de förtroendevalda revisorerna. Dessa granskar den verksamhet som bedrivs i bolagen. Den samordnade revisionen ger förutsättningar att bedöma hur kommunen arbetar med ägarstyrning och förvaltningskontroll. Granskningen sker utifrån ett övergripande ägar-/styrperspektiv där kommunstyrelsens uppsikt är ett viktigt inslag.

Lekmannarevisorns uppgift i de kommunala bolagen är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om den interna kontrollen är tillräcklig samt om anvisningar från bolagsstämman följs. Granskningen ska ske enligt god sed och resultera i en granskningsrapport med tillhörande granskningsredogörelse som presenteras för bolagsstämman via bolagens styrelser. Granskningsrapporten ska även fogas till revisionsberättelsen för kommunen och överlämnas till fullmäktige. Revisionen arbetar också för att få granskningsrapporterna mer formellt framställda och också att dessa ska bli en del av bolagens årsredovisningar.

1.1.1 Revisionens mål

Målen i granskningen är att:

- Genomföra revisionsinsatser med en hög kvalitet som bidrar till förbättringar och en ökad effektivitet i Södertälje kommuns verksamheter.
- Använda de tilldelade resurserna så effektivt som möjligt.
- Leva upp till god revisionsned i kommunal verksamhet och till kommunallagens intentioner.

1.1.2 Revisionsplan

Planering är en viktig del i revisionsprocessen. Revisionens resurser är begränsade och måste användas effektivt. Granskningarna inriktas därför på väsentliga områden där det kan finnas risk att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamheternas inriktning, förvaltning och redovisning. Med detta som utgångspunkt tillsammans med de direktiv som ges till nämnderna i Mål och Budget samt revisorernas kunskap från tidigare granskningar har väsentliga granskningsområden identifierats.

Den årliga granskningen bygger på en kombination av olika metoder och tillvägagångssätt för att kunna bedöma om nämnder och styrelser har en tillfredsställande styrning och intern kontroll. Den årliga granskningen kan delas upp i grundläggande granskning, som omfattar alla nämnder och styrelser, samt fördjupad granskning, som omfattar specifika områden där revisorerna vill ha fördjupad kunskap och där tillräckliga revisionsbevis inte kan erhållas inom ramen för den grundläggande granskningen.

Revisionsplanen är revisorernas verksamhetsplan för 2017. Förändringar i planen kan komma att ske till följd av förändringar i omvärlden eller verksamhetens utveckling.

2. Grundläggande granskning

2.1 Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll

Revisionen följer löpande nämndernas arbete. Bevakningsansvaret är fördelat mellan revisorerna enligt följande:

- a. Kommunstyrelsen
 - a. *Samtliga*
- b. Personalutskottet
 - a. *Jan Wattsgård, Bo Backlund och Severios Halef*
- c. Övriga utskott
 - a. *Sören Lekberg, Christer Björk, Elisabet Komheden*

- d. Utbildningsnämnden, Arbetslivsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden,
 - a. *Elisabet Komheden (gruppleddare), Ester Rudolfsson Mattsson, Christer Björk*
- e. Socialnämnden, Omsorgsnämnden, Äldrenämnden
 - a. *Sören Lekberg (gruppleddare), Bo Backlund, Jan Wattsgård*
- f. Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden och Miljönämnden
 - a. *Bo Fredriksson (gruppleddare), Konrad Breidenstein, Simon Simonsson*
- g. Överförmyndarnämnden, Kommunalsnämnderna
 - a. *Severios Halef (gruppleddare), Johanna Sällberg*

2.2 Dialog med nämnderna (gruppbesök)

En del i den grundläggande granskningen är gruppbesöken där revisorerna träffar företrädare för nämnderna. Inför respektive möte får nämnden information om vad revisorerna vill få information om. Följande generella frågor kommer behandlas för samtliga nämnder:

- Hur har KFs övergripande mål och brutits ned i relevanta mål för nämndens verksamheter, samt hur mäts måluppfyllelsen för dessa mål och återrapporteras till fullmäktige?
- Hur ser nämndens/styrelsens prognos ut för måluppfyllelse 2017 för verksamhet respektive ekonomi samt vilka åtgärder planeras utifrån målavvikelse?
- Nämndens riskanalys kopplat till verksamhet och ekonomi.
- Delegationsordning.
- Hur säkerställs att nämndens/styrelsens beslut blir klara, tydliga och dokumenterade?

Inför varje möte tas specifika frågeställningar som är relevanta ur revisorernas synvinkel fram. Dessa skickas till respektive nämnd i god tid innan mötena hålls.

Gruppbesöken ger, tillsammans med andra granskningsaktiviteter, underlag till ansvarsprövningen. De ger också underlag till att uppdatera väsentlighets- och riskanalysen och planeringen av revisionsarbetet kommande år. EY svarar för dokumentation och sammanfattning av träffarna.

2.3 Information

Ett sätt att följa verksamheten inom områden som bedöms väsentliga är att till revisorernas månatliga sammanträden bjuda in ansvariga förtroendevalda och tjänstemän för information. Under 2017 kommer kulturnämndens presidium och kommunstyrelsens personalutskott att inbjudas. Bland chefstjänstemännen kommer bl.a nye stadsdirektören att inbjudas.

Informationstillfällena förbereds av EY som också svarar för dokumentationen. Dessa utgör också ett underlag vid ansvarsprövningen.

2.4 Studiebesök

Studiebesök planeras ske i någon/några verksamheter under året.

2.5 Uppföljning av tidigare granskningar

En väsentlig del i revisionens arbete är att följa upp tidigare granskningar för att se vilka resultat granskningarna givit. Under 2017 kommer följande granskningar följas upp för att se vilka åtgärder som vidtagits samt hur statusen är idag:

- Kompetensförsörjning (2015)
- Upphandling Omsorgsnämnden (2014)
- Intern kontroll över konsten (2014)
- Arbetet med riskanalyser och det övergripande arbetet med intern kontroll (2014)

2.6 Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll kopplat till redovisningsrevisionen

Granskningen av intern kontroll i redovisningsrevisionen syftar till att kontrollera om rutiner och kontroller är tillräckliga för att säkerställa att den löpande redovisningen och årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel.

I planeringsfasen sker en dokumenterad väsentlighets- och riskanalys avseende den ekonomiska redovisningen. Med hjälp av analysen inriktas revisionen mot de områden där risken för väsentliga fel är störst. Utvalda rutiner granskas genom en kombination av analytisk granskning och substansgranskning.

Utöver denna granskning sker ett antal andra granskningsinsatser t ex:

- Kontroll av väsentliga förändringar i redovisningsprinciperna jämfört med tidigare år
- Analys av konton genom stickprov. Exempel på konton som granskas är:
 - konton med stora/oväntade budgetavvikelser eller där risken för fel kan vara stor
 - förtroendekänsliga konton (t ex konsultkostnader, representation, resor)
 - andra väsentliga konton (t ex juridiska konsultationer)
- Översiktlig granskning av skatter och avgifter
- Granskning av att räkenskapsmaterialet uppfyller de krav som ställs i lagstiftning och god sed

2.7 Granskning av delårsbokslut och delårsrapport

Från och med år 2005 riktas krav på revisionen att granska en delårsrapport omfattande minst 6 månader, högst 8 månader, enligt *God ekonomisk hushållning i kommuner och*

landsting. Granskningen inriktas på att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med fullmäktiges mål för den ekonomiska förvaltningen. Granskningen innefattar även kontroller av att kommunens delårsrapport överensstämmer med anvisningarna i lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från rådet för kommunal redovisning.

Granskningsresultaten vid delårsbokslutet utgör en viktig information inför granskningen av årsbokslutet. Resultat från granskningen sammanfattas i en skriftlig presentation och ett underlag för uttalande om delårsrapporten till fullmäktige.

2.8 Granskning av årsbokslut och sammanställd redovisning

Granskning av årsredovisningen syftar till att bedöma om årsredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning d v s att

- tillgångar och skulder existerar och avser kommunen
- tillgångar och skulder värderats och klassificerats rätt
- kommunens samtliga tillgångar och skulder redovisats
- inkomster och utgifter i allt väsentligt periodiserats korrekt och avser verksamhetsåret
- årsredovisningen är upprättad enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed enligt de regler och anvisningar som finns för kommuner

Granskningen syftar även till att bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges beslutade mål med avseende på god ekonomisk hushållning. Granskningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse och nämndernas verksamhetsberättelser
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Finansieringsanalys
- Investeringsredovisning
- Sammanställd redovisning

Utgångspunkter är den väsentlighets- och riskanalys som upprättas vid granskning av internkontroll. Resultat från granskningen sammanfattas i skriftlig rapport och i det slutliga uttalandet i den årliga revisionsberättelsen.

3. Fördjupade granskningar

Där revisorerna identifierar revisionsrisker kan fördjupade granskningsprojekt genomföras med rapportering i specifika rapporter. För år 2017 planeras följande fördjupade granskningar.

Granskning av styrningen inom Socialnämnden

Socialnämnden redovisar omfattande underskott år 2016 efter att ha fått ekonomin i balans under ett fåtal år. Orsakerna till budgetavvikelserna är inte desamma som tidigare år men indikerar på brister i styrningen. Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag att bedöma socialnämndens styrning av effektivitet och resursanvändning.

Granskning av kommunens IT-säkerhet

En fördjupad granskning sker av kommunens IT-säkerhet. För att uppnå målen om säkerhet krävs att informationen i väsentliga verksamhetssystem är tillgänglig, riktig, skyddas från obehörig åtkomst samt är spårbar. Granskningen inriktas mot kommunens ekonomisystem, lönesystem samt verksamhetssystemet inom de sociala verksamheterna (Procapita).

Granskningen utförs av specialister på IT-revision. Framförallt bedöms behörighetshantering, rutiner för drift och förändringar i systemen.

Granskning av intern kontroll vid fordonsenheten

En fördjupad granskning genomförs av den interna kontrollen vid kommunens fordonsenhet. Granskningen syftar till att bedöma om det finns en tillräcklig styrning, kontroll och uppföljning vad gäller hanteringen av kommunens fordon och andra tillgångar som nyttjas vid fordonsenheten.

Syftet med granskningen är att bedöma om det finns tydliga och relevanta styrdokument som reglerar användningen av fordonen och andra tillgångar vid fordonsenheten samt att det finns en tillräcklig intern kontroll av att riktlinjerna efterlevs.

Förstudie av diarieföring och arkivering

Offentlighetsprincipen är central för den svenska förvaltningen inom stat, landsting och kommuner. Medborgarna har enligt Tryckfrihetsförordningen rätt att ta del av allmänna handlingar. Ytterligare bestämmelser i förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen och arkivlagen skapar tillsammans med förordningen en långtgående skyldighet för myndigheter att upprätta rutiner för hantering och registrering av ärenden och handlingar. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns rutiner för diarieföring samt för att rutinerna tillämpas korrekt. Användningen av e-post och olika former av IT-stöd innebär ett ökat behov av struktur. Grunden för en väl fungerande diarieföring är att hela organisationen omfattas av regler och rutiner och att alla har kunskap om dem.

Syftet med granskningen av kommunens diarieföring är att bedöma om befintliga system och rutiner för ärendehantering och allmänna handlingar är ändamålsenliga och tillgodoser de krav som framgår av gällande lagstiftning respektive kommunens interna regelverk.

Granskning av kommunens exploateringsprocess

Södertälje planeras växa med 10 000 personer till år 2024 (11 %). Detta ställer stora krav på en väl fungerande exploateringsprocess i kommunen. Effektivitet i planprocesserna och koordineringen mellan olika delprojekt är centralt för att kommunen ska kunna ha kontroll över utvecklingen vad avser kostnader, tidplaner, regelefterlevnad m.m.

Syftet med granskningen är att bedöma om exploateringsprocessen omfattas av en tillräcklig styrning och intern kontroll. Som granskningsobjekt väljs bland annat Glasberga.

Granskning av hemtjänsten

Hemtjänsten är av stor betydelse för de brukare som åtnjuter detta bistånd. Hemtjänst har nationellt varit föremål för uppmärksamhet när det gäller effektivitet, produktivitet och kostnader. Utifrån revisorernas riskbedömning finns det skäl att granska hemtjänsten ur ett kvalitetsperspektiv. Kvalitetsperspektivet kan anläggas både på biståndsbeslutsprocessen och leveransen av tjänsten hos brukaren.

Granskningen syftar till att bedöma om äldreomsorgsnämnden har säkerställt en tillräcklig styrning av kvalitet inom hemtjänsten.

Granskning av utbildningsnämndens styrning av gymnasieverksamheten

De kommunala gymnasieskolorna i Södertälje kommun ska vara konkurrenskraftiga och i samverkan med det omgivande samhället och fristående huvudmän erbjuda en attraktiv sammansättning av olika gymnasieutbildningar. De ska också vara ett konkurrenskraftigt alternativ för grundskoleeleverna i kommunen. Fullmäktiges långsiktiga mål är att skolresultaten ska förbättras.

Revisorerna avser att granska utbildningsnämndens styrning av gymnasieskolorna i en bred granskning som belyser på effektivitet och åtgärder för goda resultat.

Granskningen genomförs som dokumentgranskning och genom intervjuer med rektorerna vid de fem kommunala gymnasierna samt med ledande tjänstemän inom utbildningskontoret.

Granskning av kommunens arbete med att integrera barnkonventionen i verksamhet och beslutsprocesser

I proposition 2009/10:232 *strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige* anges att syftet är att intensifiera och utveckla arbetet med barnets rättigheter utifrån barnkonventionen i verksamheter inom kommuner och landsting. Det är i kommuner och landsting som de flesta verksamheter som rör barn finns. Det är också där beslut fattas som har direkt inverkan på barns vardag och deras livssituation. Beslutsfattare och olika yrkesgrupper måste ha kunskap om barns levnadsvillkor och om hur barnets rättigheter ska omsättas i beslut och åtgärder som rör barn och följa upp sådana beslut och åtgärder ur ett barnrättsperspektiv. Samverkan mellan olika aktörer och verksamheter i frågor som rör barn är särskilt viktig i kommuner och landsting för att kunna säkerställa de rättigheter som varje barn har.

2018 förväntas riksdagen göra barnkonventionen till inkorporerad lag vilket innebär att beslutsfattare och tjänstemän behöver förhålla sig till barnkonventionen på ett annat sätt än idag. I Sverige är 2 miljoner av befolkningen under 18 år d.v.s. ca 20 procent. I Södertälje är andelen ca 25 procent.

Granskningen syftar till att bedöma i vilken utsträckning kommunen vidtagit åtgärder för att beakta barnkonventionens krav i beslutsfattande och verksamhet.

Granskning av beslutsprocessen för etableringen av grafikens hus

Grafikens hus (GH) är en stiftelse för samtida konst och verkar för att göra den grafiska konsten tillgänglig för alla. GH och Kultur- och fritidsnämnden slöt ett 4-årigt avtal 2016-11-25 med avsikt att GH ska lokaliseras till kommunen. Verksamhetsbidraget ska 2017 uppgå till 1,8 mnkr men ska från och med år 2018 uppgå till 2,4 mnkr "under förutsättning att GH:s verksamhet i Södertälje är fullt utbyggd".

Revisorerna avser att genomföra en granskning (eller förstudie) av den beslutsprocess och de beslutsunderlag som har lett fram till kommunens åtagande.

4. Lekmannarevisorer

Lekmannarevisorer och suppleanter har av kommunfullmäktige utsetts för mandatperioden t.o.m 2018 enligt följande:

	Ordinarie	Suppleanter
Telge Förvaltnings AB	Christer Björk	Elisabet Komheden
Telge AB	Christer Björk Elisabet Komheden	Sören Lekberg Bo Fredriksson
Telge Bostäder AB	Bo Fredriksson	Konrad Breidenstein
Telge Fastigheter AB	Severios Halef	Bo Backlund
Telge Nät AB	Bo Backlund	Ester Rudolfsson Mattsson
Telge Hovsjö AB	Ester Rudolfsson Mattsson	Johanna Sällberg
Södertälje Hamn AB	Sören Lekberg	Severios Halef
Tom Tits Experiment AB	Simon Simonsson	Jan Wattsgård
Telge Inköp AB	Johanna Sällberg	Elisabet Komheden
Telge Återvinning AB	Jan Wattsgård	Bo Backlund
Telge Energi AB	Konrad Breidenstein	Bo Fredriksson
Telge Tillväxt AB	Elisabet Komheden	Johanna Sällberg
Söderenergi AB	Christer Björk	Bo Backlund

5. Övriga uppdrag

Sören Lekberg är förtroendevald revisor i Samordningsförbundet Södertälje. Elisabet Komheden är vald revisor i stiftelsen Barnens dag.

Barnens dag stiftelsen

Elisabet Komheden

Christer Björk